

Uit de Pers

CANADA-POPULIEREN. ¹⁾

Dit artikel heeft vooral ten doel, de aandacht van landbouwers en grondeigenaren te vestigen op de teelt eener snelgroeiende houtsoort, die in de laatste jaren eene bijzondere beteekenis gekregen heeft en waarvan mag worden verwacht, dat zij in de toekomst zeker niet minder voordeelig zal zijn, dan zij tot dusver is geweest. Bedoeld wordt de aanplant van Canada-populieren. Deze houtsoort, veelal kortweg Canada geheeten, is uit Amerika afkomstig. In haar vaderland heeft zij een groot verspreidingsgebied, waardoor hier verschillende variëteiten zijn ingevoerd met nogal uiteenlopende eigenschappen; deze variëteiten hebben zich hier zoowel onderling als met de inheemsche populieren gekruist, zoodat een aantal vormen zijn ontstaan, die men alle samenvat onder den naam van Canada's.

De andere hier voorkomende populieren of peppels, zooals de trilpopulier, de gewone en de grauwe abeel, de Italiaansche peppel, de balsempopulier, hebben voor de houtproductie slechts geringe waarde.

De eenige soort behalve de canada, die als zoodanig nog eenige beteekenis heeft, is de zwarte populier, een inheemsche soort. Deze is echter meer en meer verdrongen door den sneller groeienden canada, die minder krachtigen grond voor lief neemt en bovendien door de meerdere zachtheid van hout geschikter is voor de vervaardiging van klompen.

De canada is dan ook vrijwel onbetwist meester van het terrein gebleven en de eenige, die in het groot wordt aangeplant voor de houtproductie.

De canada groeit feitelijk op iederen grond, die niet te schraal is, en niet zuur of te nat. Hij is zeer geschikt om alleenstaand of in ruime rijen langs weilanden, waterloopen, wegen, dijken, wallen e.d. te worden geplant, hoewel hij ook in enkele streken als bosch wordt aangelegd, zooals in Limburg op weilanden langs de Maas, in Noord-Brabant met onderhout van elzenhakhout, ook in de Over-Betuwe.

Men vindt in alle deelen van ons land canada's, echter zijn er streken waar de teelt tot sterke ontwikkeling is gekomen, zooals in de omgeving van Schijndel, St. Oedenrode, Boxtel, Best en in het zuidelijk deel van Limburg.

Er is belangrijk verschil in de kwaliteit der verschillende variëteiten. Zonder meer kan men echter geen bepaalde variëteit aanbevelen, omdat in eene bepaalde streek de eene vorm den besten groei vertoont en daar het meeste wordt gewaardeerd, doch elders soms weer voldoet dan een andere vorm. Zoo heeft men in Noord-Brabant de variëteit „de Brabantsche stander“, die daar zeer goed voldoet en trouwens ook elders veel voorkomt, in Limburg heeft men uitstekende resultaten met de z.g.n. „Limburgsche blauwe“, die iets harder hout heeft en daarom voor sommige doeleinden de voorkeur verdient, in de streek bij Zutten en Deventer wordt nogal eens de z.g.n. „Virginische“ aangetroffen. In de jeugd zijn de diverse vormen dikwijls zeer moeilijk te onderscheiden en toch is het van het grootste belang eene goede soort te hebben. Vooral de vatbaarheid voor kanker, die de boomen waardeloos maakt, speelt een groote rol. De Brabantsche stander, de Limburgsche blauwe en de Virginische zijn tot dusver vrijwel vrij van kanker gebleven, maar er zijn ook soorten, zooals de beruchte „Heeswijksche witte“, die, ofschoon ze aanvankelijk

¹⁾ Ult: „de R.K. Boerenstand“ van 14 Januari 1932, No. 16.

hard groeien, onvermijdelijk op jeugdigen leeftijd geheel waardeloos worden door verkanking. Menig verbouwer van canada's heeft zijn voordeel en daarmee den lust in de teelt zien verdwijnen door mislukking ten gevolge van aanbouw van eene verkeerde variëteit. Het is hierbij dus zaak niet verkeerd te bezuinigen, doch een vertrouwd kweeker te raadplegen.

Waarom de canadateelt hier bijzondere beteekenis heeft? Omdat het hout voor ons een gewild uitvoerartikel geworden is. Overigens moeten wij al ons werkhout, het hout voor papierfabricage en het vier vijfde van onze mijnhoutbehoefte invoeren. Tot 1923 was de uitvoer van populierenhout nog zeer gering, daarna is deze echter snel toegenomen.

Volgens de gegevens van het Centraal-Bureau voor de Statistiek werd uitgevoerd:

in 1923	895 ton	in 1927	37925 ton
in 1924	11566 ton	in 1928	46208 ton
in 1925	23957 ton	in 1929	45277 ton
in 1926	10061 ton	in 1930	55086 ton

1 ton = 1000 kilo. 1 cub. meter kort na velling weegt circa 750 kg.

Van den uitvoer van 1930 ging 23000 ton naar België, 14000 ton naar Engeland, 13000 ton naar Duitschland en 4500 ton naar Zweden.

Er is ook eenige invoer van populierenhout, deze is echter zeer gering, de laatste jaren slechts een paar duizend cub. meter per jaar.

Wel komt in ons land uit de noordelijke landen nog eenig espenhout als papierhout, d.i. schoon geschild hout in meterstukken van geringe doorsnede, 10 tot 25 cm, dat, om te worden verslepen, zooveel mogelijk zonder kwasten moet zijn; het leeuwendeel van dit papierhout is echter vurenhout. Het kwastvrije, gladde populierenhout kan hier te lande voor andere doeleinden meer opbrengen dan, de prijs van het papierhout in het buitenland bedraagt.

De prijzen van het canada-hout hier te lande schommelden de laatste jaren tusschen 18 en 22 gld. per cub. meter franco schip of station. Voor het zwaardere en betere hout, dat vooral in Zuid-Limburg en in de omgeving van Schijndel in Noord-Brabant wordt aangetroffen is de prijs per cub. meter altijd een paar gulden hooger, de mooiste en zwaarste stammen golden tot 30 gld. per cub. meter. Het spreekt vanzelf dat ook het populierenhout door de crisis wordt getroffen en de uitvoer in 1931 zal dan ook wel sterk gedaald blijken te zijn. De prijs is met circa 25% gedaald, hetgeen dus nog niet eens veel is, vergeleken met ander hout en met vele andere producten. Hout dat geschikt is voor klompen schijnt minder in prijs te zijn gedaald dan het andere.

Wat is de reden van de vraag in het buitenland naar ons populierenhout tot zelfs in landen, die vooraan staan in de wereldhoutproductie als Zweden? Hiertoe dienen we de bestemming van het hout te kennen. Engeland en vooral Duitschland vragen de beste kwaliteiten en zware stammen, de laatste vanaf 1.50 m omtrek op borsthoogte voor triplex-hout en ook wel voor de onderlaag, waarop het fineerhout geplakt wordt; de maat van 120 tot 150 cm gaat vooral voor de lucifersfabricage, hoewel daarvoor ook dunner hout te gebruiken is.

Het klompenhout heeft een minimum omtrekmaat op borsthoogte van 110 cm, gewoonlijk wordt voor dit doel de tweede kwaliteit gebruikt.

Het hout, dat naar België en Frankrijk gaat, is doorgaans tweede kwaliteit. Andere gebruiksdoeleinden zijn kratten en kisten, b.v. voor het verzenden van groenten en fruit, waarvoor het zeer geschikt is, daar het populierenhout reukloos is. Verder schijnt het voor bouwhout binnenshuis sterk en duurzaam te zijn. Houtdraaiers gebruiken gaarne populierenhout dat wat vast van structuur is, dit is echter schaarsch. Voorts worden er speelgoed en verder allerlei gebruiksvoorwerpen van gemaakt. Van de spanen worden in den laatsten tijd ook de bekende aardbeienmandjes gevlochten. De lucifersfabrieken in ons land gebruiken overwegend inlandsch hout, doch voeren ook wat in, omdat de laatste jaren het inlandsche hout te duur werd. De klompenmakers en klompenfabrieken zijn de groote afnemers van het tweede soort hout. Juist omdat België voor

zijn klompenmakerij en ook Frankrijk deze kwaliteit vragen, klaagt de klompenindustrie hier over het toenemend gebrek aan canadahout. Dit jaar is populierenhout uit Danzig, z.g.n. espen, vermoedelijk afkomstig uit Polen, hier ingevoerd en aan de klompenmakers verkocht in den vorm van middenstammen, waarvan de onderstammen voor triplex of lucifers zijn gebruikt. De klompenindustrie heeft eenige jaren geleden zelfs aangedrongen op een uitvoerverbod van populieren, doch gelukkig voor de telers is aan dezen aandrang geen gevolg gegeven. Bij een uitvoerproduct als canadahout kan men bezwaarlijk spreken van gebrek, het is daarbij meer een kwestie van prijzen.

De Belgische en Fransche populieren schijnen lang niet die goede kwaliteit te hebben als de onze, en ook in Duitschland, dat overigens weinig populieren heeft, is de kwaliteit niet gewild. Vooral de fabricage van de lucifersdoosjes, veel meer nog dan die van de lucifers zelf, stelt aan het hout bepaalde eischen, waaraan onze peppels schijnen te voldoen. Het Poolsch en Russisch espenhout heeft meest een langen weg in het water af te leggen bij het vlotten, voor het tot verlading komt en wordt dan blauw. Bij vervoer per spoor blijft het wel blank, doch dit is te duur.

Lit een en ander volgt, dat ons canadahout zich in het buitenland goed kan handhaven. Naar het schijnt, is de uitvoer nog aanzienlijk grooter geweest, dan de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek aangeven, zelfs spreekt men in de betrokken kringen van 100.000 m³ per jaar.

Hoe staat het nu met de teelt?

In de echte canadastreken, zooals in de omgeving van Schijndel, St. Oedenrode, Best, Boxtel en in het zuiden van Limburg blijft deze nagenoeg op dezelfde hoogte. Alleen in Schijndel staan naar schatting 100.000 canada's, in Best 50.000, in Liempde 30.000; deze zijn doorgaans alle van beste soort. In sommige streken is, vooral door gemeenten, in de laatste jaren nogal aangeplant, b.v. in de omgeving van Eindhoven, ook door particuliere grondbezitters, o.m. onder Maarheeze en Sterksel. In West-Noord-Brabant zijn heel wat slachtoffers van de iepenziekte vervangen door canada-aanplantingen. Daarentegen is in andere streken, inzonderheid in den Gelderschen achterhoek en in de IJsselstreek in de laatste jaren veel canadahout geveld, zonder dat opnieuw is aangeplant. In die streken is dan ook op het oogenblik de voorraad zeer geslonken.

Dit verschijnsel komt ook elders voor en is wel verklaarbaar. Van huis uit is de landbouwer geen vriend van boomen op en langs zijn weiland, daar deze altijd eenig nadeel berokkenen door de beschaduwing en de ontrekking van eenig plantenvoedsel. Bij dure weilandprijzen komt de boer gemakkelijk ertoe, het hout op te ruimen. Het wil ons voorkomen, dat men hiermede echter te ver is gegaan en te eenzijdig alleen naar de opbrengst van het weiland heeft gezien. Een snelgroeijende houtsoort als de canada is bij een stijgend houtverbruik en met eene toenemende beteekenis als uitvoerproduct een niet te verwerpen teelt, ook voor den boer en leent zich vooral om een spaarpot te vormen. Op een leeftijd van circa 25 jaar is de behoorlijk gegroeide canada kaprijp te achten voor de klompenmakerij, tegenwoordig velt men ook al veel op 18- à 20-jarigen leeftijd. Om het waardevolle schilhout te krijgen is doorgaans een langere groeitijd dan 25 jaar noodig.

Wij zijn van meening, dat voor deze teelt, in het bijzonder in landbouwkringen meer propaganda zou kunnen worden gemaakt. Er zijn genoeg plekjes te vinden langs afscheidingen, wegen, wallen, dijken, op verloren hoekjes, waar lanen kunnen worden aangelegd of wel een of meer peppels een geschikte plaats kunnen vinden, zonder dat men daarvoor cultuurgrond van beteekenis behoeft op te offeren. De goede canadapoten of heesters zijn op het oogenblik goedkoop en tijd om wat flink diep omgewoelde plantgaten te maken is er ook allicht in den winter. Wil men echter goede resultaten bereiken, dan is het met planten en dan verder den boom aan zijn lot overlaten, niet gedaan.

Gezorgd moet worden voor een behoorlijke opleiding van den boom en vooral mag niet verzuimd worden om tijdig en op oordeelkundige wijze te snoeien. De met korte takstompjes bezette stammen met een

pluimpje van takken aan den top, of de laag aangezette zware takken, zijn voorbeelden hoe het niet gebeuren mag.

De waarde van het hout en daarmede de geldelijke uitkomsten van 'de teelt hangen in de eerste plaats af van de hoedanigheid en daarna van de dikte. De hoedanigheid wordt bepaald door de stamvorm, gaafheid en takvrijheid van den stam en van de afwezigheid van fouten. Van de laatste zijn de voornaamste de z.g.n. rupsgaten. In sommige streken komen veel verwormde canada's voor. Deze zijn aangetast door de roode wilgenhoutrups of de groote populierenboktor. Zij maken het hout vooral aan den stam technisch waardeloos en kunnen zelfs bij storm de boomen doen afknappen. Wel worden eenige bestrijdingsmiddelen aanbevolen, maar toch is op dit gebied nog slechts weinig onderzocht. Inmiddels is het vóórkomen van ziekten en beschadigingen bij den canada volstrekt niet van dien aard, dat de teelt er door in gevaar wordt gebracht.

Wij meenden, dat het zijn nut kon hebben, juist nu het in dezen tijd voor ieder bedrijf en niet het minste voor den landbouw, van belang is, om de bronnen van inkomen zooveel mogelijk te vermeerderen, de aandacht te vestigen op deze veelbelovende houtteelt, die zich zoo eigenaardig aanpast aan het landbouwbedrijf.

Ook voor de overheid is in deze een taak weggelegd. Er is groote behoefte aan voorlichting bij den aanleg en vooral bij het onderhouden, want juist op deze punten wordt door groote onwetendheid veel bedorven. Verschillende proeven met verschillende soorten en variëteiten, de behandeling, alsmede over de beste afmetingen in verband met de financiële resultaten, over bemesting en over verschillende vragen meer, kunnen alleen onder leiding der overheid goed tot hun recht komen. Ook de plantenziektenkundigedienst zou zeer nuttig werk kunnen doen door bestudeering van en voorlichting aangaande bestrijding der ziekten en beschadigingen, die de geldelijke uitkomsten van de teelt drukken.

Behalve de algemeene bevordering der bodemcultuur is ook een uitvoer van anderhalf miljoen gulden, die voor uitbreiding vatbaar is, voor onze handelsbalans een niet geheel te verwaarloozen factor.

Vele kleintjes maken een groote.

A. A. C. SPRANGERS.

UNION INTERNATIONALE DES INSTITUTS DE RECHERCHES FORESTIÈRES. 1)

Congrès de Nancy (France) 4-11 Septembre 1932.

Circulaire No. 1. Organisation Générale.

Conformément aux décisions prises au Congrès de Stockholm en 1929 et aux délibérations du Comité Permanent, le prochain Congrès de l'Union internationale des Instituts de Recherches forestières aura lieu à Nancy (France) du 4 au 11 septembre 1932.

Il sera précédé, accompagné et suivi d'excursions destinées à permettre à ses adhérents d'étudier sur le terrain les principaux types de forêts françaises et les méthodes de traitement.

Sont invités à ce Congrès :

- 1° Les représentants des Gouvernements ;
- 2° Tous les membres des Stations de Recherches forestières affiliées ou qui manifesteraient le désir de s'affilier à l'Union en 1932, chaque Institut pouvant se faire représenter par au tant de membres qu'il le désire ;
- 3° Les personnalités forestières inscrites à l'Union comme membres associés.

Congrès proprement dit.

Le Congrès sera divisé en six sections :

1re : Écologie forestière et Sylviculture ;

1) Deze circulaire werd ons toegezonden. Red.

- 2e: Technologie forestière ;
- 3e: Questions forestières tropicales et méditerranéennes ;
- 4e: Reboisement et restauration des montagnes ;
- 5e: Pédologie et climatologie forestière ;
- 6e: Protection des forêts, divisée en trois sous-sections :
  - a) Défense contre les incendies ;
  - b) Maladies physiologiques et cryptogamiques des arbres forestiers ;
  - c) Entomologie forestière.

Un Congrès international d'Entomologie ayant lieu à Paris, durant la première quinzaine de juillet 1932, la Section d'entomologie forestière du Congrès des Stations de Recherches se réunira à Nancy dans la seconde quinzaine de juillet, afin de permettre aux entomologistes forestiers d'assister aux deux Congrès. Des excursions d'entomologie forestière à travers la France suivront immédiatement les travaux de la Section d'entomologie forestière. Des notices spéciales seront bientôt envoyées à ce sujet par le professeur HUBAULT, chef de la Section entomologique de la Station de Recherches de l'École de Nancy.

Conformément à l'usage établi, les discussions auront lieu en allemand, anglais, français.

Suivant les sujets traités, les différentes sections ou sous-sections siègeront simultanément ou successivement, de façon à permettre aux congressistes de suivre les travaux de plusieurs sections.

En principe, les congressistes ont toute liberté pour choisir l'objet de leur communication, sous réserve qu'il s'agisse de questions forestières ou connexes. Le classement dans l'une ou l'autre section sera effectué par le Comité français d'organisation. Cependant les sujets suivants seront spécialement mis en discussion : il serait donc nécessaire qu'ils soient étudiés au préalable par les congressistes. Le président de l'Union insiste spécialement auprès des différents instituts pour que des rapports écrits soient présentés sur ces différents sujets.

- 1° Étude détaillée des méthodes de recherches forestières (installation des places d'expériences, mesurages, cubages, etc...) ;
- 2° Organisation de la récolte et contrôle des semences forestières ;
- 3° Nomenclature pédologique.

Excursions. — I. *Avant le Congrès*, sera organisé un voyage d'études d'une dizaine de jours, ayant pour but de donner une vue générale des principales régions forestières de la France.

Le programme d'ensemble est le suivant :

Réunion à Rouen vers le 23 août 1932. — Forêts d'Eawy (*Fagus sylvatica*), de Roumare (*Pinus sylvestris*), Arboretum des Barres, Bordeaux (*Pinus pinaster*), Carcassonne, Quillan (*Abies pectinata*), Marseille (*Quercus ilex*, *Pinus halepensis*), Briançon (*Larix europaea*, *Pinus montana uncinata*). — Arrivée à Nancy le 4 septembre, matin.

II. *Au cours du Congrès*, une ou deux excursions seront effectuées aux environs immédiats de Nancy.

III. *Après le Congrès*, trois voyages d'études, d'une semaine environ chacun, seront organisés *simultanément* de façon à permettre aux congressistes, suivant leurs préférences particulières, d'étudier plus spécialement une région déterminée ou des types particuliers de forêts.

- a) Vosges et Jura. — Forêt de hêtre (*Fagus sylvatica*) dans les Basses Vosges; Darney; sapinières (*Abies pectinata*) ; Gérardmer (Vosges), La Joux (Jura) ; forêt d'épicéa (*Picea excelsa*) : environ de Pontarlier et si possible d'Annecy (Haute-Savoie).
- b) Restauration des terrains en montagne (Alpes).
Itinéraire d'ensemble : Chambéry — Saint-Michel-de-Maurienne — Saint-Julien — La Grollaz — Le Galibier — Le Lautaret — Bourg-d'Oisans (Saint-Antoine) — Grenoble — Gap — Arc-et-Sigouste — Le Labouret.
- c) Région méditerranéenne.
Itinéraire général : Avignon — Mont-Ventoux (reboisements en *Pinus nigra*, *Cedrus atlantica*) — Nîmes — Mont-Aigoual (*Fagus sylvatica*)

tica, reboisements de *Pinus montana*, *Picea excelsa*) — Toulon (*Pinus halepensis*, *Quercus ilex*, *pubescens*) — Maures (*Pinus pinaster*, *Quercus suber*) — Nice (reboisements).

Inscription.

Afin de faciliter l'organisation, toute personne désirant prendre part au Congrès est priée de le faire connaître avant le 15 février 1932, à la Station de Recherches de l'École Nationale des Eaux et Forêts, 111e Girardet, à Nancy, et de renvoyer, après l'avoir rempli, le bulletin d'inscription provisoire ci-joint.

Des renseignements détaillés seront envoyés ultérieurement, mais 1932. Les Congressistes devront alors, avant le 1er juin 1932, envoyer leur adhésion définitive accompagnée des versements indiqués ci-dessous.

Envoi des communications.

Les Congressistes devront envoyer, avant le 15 mars 1932, un résumé de leur communication, ayant au maximum deux pages du présent format, rédigé si possible dans les trois langues : allemand, anglais, français, à défaut dans l'une d'elles seulement. Le Comité s'efforcera de compléter les traductions qui feraient défaut, sans d'ailleurs prendre aucun engagement à cet égard, et en se réservant éventuellement d'abréger ces traductions.

Les auteurs voudront bien remettre, en arrivant au Congrès, le texte de leur communication dans l'une des langues : allemand, anglais, français. Ce texte ne devra pas dépasser cinq pages au maximum.

Dépenses. — Inscription. — Chaque Congressiste réglera personnellement ses frais de séjour à Nancy, pendant toute la durée du Congrès. Des indications concernant les hôtels et restaurants seront envoyés aux adhérents en temps utile.

Le droit d'inscription est fixé à 150 francs français net par personne, payable lors de l'inscription définitive, avant le 1er juin 1932. Cette somme comprend la contribution à une partie des frais d'organisation, ainsi que les frais des excursions organisées à Nancy pendant le Congrès. Si, pour un motif quelconque, un adhérent était au dernier moment empêché de se rendre au Congrès, la moitié de cette somme lui serait remboursée, à condition qu'il ait averti le Comité d'organisation avant le 1er août 1932.

Voyages d'études. — Les frais de voyages seront indiqués avec précision dans une circulaire prochaine qui sera adressée vers mars 1932, dès qu'on sera fixé sur le nombre probable de participantes. Ils sont évalués *approximativement* à :

1° Voyage avant le Congrès, de Rouen à Nancy, tous frais payés : 3.000 francs, savoir : 1.000 francs payables à l'inscription, avant le 1er juin 1932, le reste à Rouen le jour de l'arrivée. En cas de désistement, avant le 1er août, il sera conservé une somme de 150 francs pour indemnité de dédit aux hôtels, le reste sera remboursé.

2° Journées au cours du Congrès : dépenses comprises dans le droit d'inscription.

3° Voyages après le Congrès :

Vosges et Jura	1.100 fr.	} payables à l'arrivée à Nancy.
Alpes	1.500 fr.	
Région méditerranéenne	1.500 fr.	

Nota. — Les Congressistes pourront, pendant le séjour à Nancy, être accompagnés de leurs femmes (droit d'inscription réduit à 100 francs). — Les dames participeront aux diverses réunions et excursions organisées à Nancy. En outre, un Comité de dames se chargera de leur faire visiter la ville et de leur montrer les quelques curiosités locales.

En ce qui concerne les excursions faites avant et après le Congrès, elles sont en principe réservées aux messieurs. Cependant, dans la limite des

possibilités, le Comité d'organisation s'efforcera de donner satisfaction aux demandes d'inscription formulées par les dames.

Il est rappelé en outre que les excursions constituent avant tout des voyages d'études forestières. — Tout en s'efforçant d'assurer aux Congressistes un mode de transport convenable et un gîte confortable, les organisateurs considèrent, étant donnée surtout la crise économique actuelle, que toute dépense excessive doit être rejetée. Les hôtels et restaurants de luxe seront donc évités.

Le Président de l'Union Internationale,

PH. GUINIER.

Directeur de l'École Nationale des Eaux
et Forêts et de la Station de Recherches
et Expériences.

REDDING UIT DEN NOOD? ¹⁾

Te veel bouwgrond, te weinig
bosschen. Voorstel tot bebossching.

(Van onzen correspondent.)

Spokane, December 1931.

In de Ver. Staten staat men de laatste twee jaar telkens voor het feit, dat er van hoogerhand iets gedaan moet worden in een richting waar vroeger hulp van de regering niet alleen niet noodig werd geacht, maar zelfs als hoogst ongewenscht werd beschouwd.

Secretary Hyde de minister van Landbouw, heeft voor de eerste maal in de geschiedenis van het land een Land Utilisation Conference bij elkaar geroepen.

De bedoeling van deze conferentie, waaraan afgevaardigden van alle staten zullen deelnemen, is middelen te beramen om iets te doen met het overtollige land.

Want bebouwd land, of land geschikt om te bebouwen is er te veel.

Heelemaal nieuw is het denkbeeld, want een plan, volgens hetwelk iedere boer slechts 90% van zijn land zou bewerken en 10% zou laten braak liggen, is al eerder in overweging gegeven. Op de katoenplantages in het Zuiden heeft men op deze wijze reeds getracht de bestaande overproductie van katoen te verminderen. Wat echter het tarwe-, aardappelen-, en ander bouwland aangaat, stuitte men daarbij op groote bezwaren. Trouwens de Vereenigde Staten zijn nooit zoo heel gelukkig geweest met wetgevingen, waarbij het Gouvernement op het gebied van particuliere ondernemingen kwam.

Het „cutting down” van bouwland werd steeds vrijwel als een onmogelijkheid beschouwd. Hoe zou een dergelijke maatregel werken, heeft men zich afgevraagd. Zouden de boeren, die beloven 10% van hun land minder in cultuur te brengen, dat wel doen? Wie moet daarop toezicht houden. zal er niet weer een regeering nodig zijn om een dergelijke regeling te controleeren?

Maar het water rees steeds hooger naar de lippen. Tarwe kan men desnoods nog wel eenige jaren bewaren, dat bederft niet, maar andere producten wel. En zelfs voor graanproducten zou dit geen oplossing geweest zijn, want het opslaan in pakhuizen kost geld, de boeren zijn geen renteniers en hebben de opbrengst van hun land noodig om loonen, belasting, rente op hun hypotheek te betalen. Dus, redeneert Secretary Hyde een zeker percentage land moet aan den landbouw worden onttrokken en op andere wijze productief worden gemaakt. Een hard besluit voor een land, dat steeds als de eerste landbouwstaat van de wereld is beschouwd. Maar dien kant moet het op.

Wat met het overtollige land te doen? Men kan toch niet doen alsof

¹⁾ Uit: „Het Algemeen Handelsblad” van Zaterdag 19 Dec. 1931.

het er nooit geweest is! En hier valt een nieuw licht op een zeer duistere zaak.

Bebossching!

Gedurende eeuwen heeft men met mannenmacht gewerkt om een groot gebiedt werelddeel als Noord-Amerika te ontbosschen. Er zijn nog 63.503.000 hectare bosschen, voornamelijk in het Westen en Noordwesten in de staten California, Oregon, Washington en Idaho. Hoe lang die voorraad nog duren zal, weet men niet, waarschijnlijk nog wel een eeuw, maar de tijd gaat voort. Over aanplanten van bosschen werd nog nooit gedacht, tenminste niet van gouvernementswege, wel aan kappen. Hoofddoel is eeuwen geweest land voor den landbouw geschikt te maken. In de geschiedenis van onze pioniers is dat denkbeeld steeds terug te vinden. Voetje voor voetje heeft men zich door dat oerwoud een weg gebaad. Voordat de groote houtzaagmolens hun werk begonnen, hebben ettelijke generaties met bijl en zaag het hunne er toe bijgedaan, om alles wat op boomen geleek, van de oppervlakte te doen verdwijnen om plaats te maken voor den landbouwer.

En thans wordt in het nuchtere jaar 1931, een jaar van werkelijkheid, van niets dan ontgoocheling, teleurstelling en verliezen bij monde van een der hoogste ambtenaren in het land verklaard:

„Bosschen moeten aangeplant worden, er zijn te veel boerderijen en er is te weinig bosch”.

Het klinkt als een paradox, maar de cijfers spreken, en daar men in tijden als deze geneigd is zich aan iederen stroohalm vast te houden, denkt men: Hier is weer een nieuw idee. Misschien is het onbruikbaar als zoo-vele andere, maar misschien komt er ook wel wat goeds uit voort?

CRISISTOESTANDEN IN HET KWEKERIJBEDRIJF.¹⁾

Men schrijft ons:

De wenschelijkheid om de normale cultuurbedrijven zooveel mogelijk gaande te houden, waarop o.a. de directeur van het staatsboschbeheer dezer dagen heeft gewezen met betrekking tot het bosch- en houtbedrijf, doet zich in Duitschland waar de boschbouw een zooveel voornamer plaats inneemt dan hier, in nog sterker mate gevoelen dan bij ons. De abnormaal lage prijzen van den buitenlandschen houtaanvoer hebben ook de prijzen van het inlandsch hout tot een noodpeil doen dalen, en een natuurlijk gevolg zijn inkrimping van de vellingen en dunningen en daarmee ook inkrimping van de herplantingen, om nog niet te spreken van bebossching van woeste gronden, waaraan thans een particulier niet denkt. Een tot dusver in Duitschland bloeiend bedrijf, het handelskwekerijbedrijf van boschplantsoen, meer dan 1000 bedrijven en 10.000 arbeiders omvattend, kan het niet meer bolwerken. De vereeniging van kweekers vraagt steun in den vorm van renteverlaging voor de wissels uit het z.g.n. „Erntebergingsfonds” en tevens door van overheidswege tenminste het normale oppervlak te blijven bebosschen, zoo noodig met steun uit het fonds voor „Arbeitsbeschaffung”, terwijl particulieren in deze ook gesteund behooeren te worden door de „Landwirtschaftskammern”.

Ook bij ons wordt het kwekerijbedrijf, vooral het deel, dat op uitvoer was aangewezen, met den maalstroom der economische inzinking meegetrokken. De staat en vele gemeenten hebben weliswaar vele bebosschingswerken ter hand genomen als werkverschaffing, het particuliere boschbedrijf echter, en in ons land beslaat het particuliere bosch 84% van de totale boschoppervlakte, is lamgeslagen door de abnormaal lage prijzen, en het kwekerijbedrijf ondervindt daarvan mede den zwaren terugslag. Van den anderen kant zal iedere maatregel, die er toe meewerkt

¹⁾ Uit de: „Nieuwe Rotterdamsche Courant” van 13 Januari 1932 (Avondblad).

het normale boschbedrijf gaande te houden, ook aan het kweekerijbedrijf ten goede komen.

Twee omstandigheden schijnen het mogelijk te maken, dat in deze wellicht iets zou kunnen worden gedaan. De eerste is, dat het prijsniveau van het inlandsche dennenhout zich bij ons pleegt te regelen naar dat van het mijnhout, en de tweede, dat de staatsmijnen de hoofdafnemers zijn van het inlandsche mijnhout. Het hooger stellen van den mijnhoutprijs, voor zoover het inlandsch hout betreft en het scherp contingenteeren van den invoer, zou hand aan hand moeten gaan. Dit komt neer op steunverleening en vergt een geldelijk offer, doch is o.i. verre te verkiezen boven iederen vorm van werkloozensteun, omdat de vrije ontwikkeling van het particuliere initiatief er door in de hand wordt gewerkt, en bovendien deze vorm met groote soepelheid naar behoefte kan worden toegepast en weer verlaten.

„MEN OF THE TREES”.¹⁾

Londen, December.

Als ik een krant zie, zelfs vóór dat de pers er een krant van heeft gemaakt, nog in den vorm van de rollen papier, welke aan de drukkerijen worden geleverd, zie ik in mijn verbeelding ook het bosch, dat er moest zijn, maar er niet meer is, omdat de krant het heeft opgegeten.

Wat zouden wij zijn zonder bosch? Door het verlies der aloude bebosching hebben de Aegaeische eilanden hun teelaarde zien wegspoelen en zijn het dorre rotsen geworden. Ging het anders op het vasteland der Grieken, in Attica en elders? Anders in Groot-Griekenland, dat wij nu Zuid-Italië noemen, in Oud-Griekenland, dat wij Klein-Azië noemen, in Syrië, op den Libanon, in der voormalige cederen, in het land voorheen van melk en honing: Eretz Israël, over heel de Noordkust van Afrika? Wie te Parijs de Koloniale Tentoonstelling bezocht, heeft in de afdeling Marokko kunnen zien, welke geweldige pogingen de Franschen daar thans doen om ter bestrijding van de stuifwoestijn de bosschen te herstellen, die eenmaal hoog van den koelen Atlas af breede streken van het verzengde land beschermd overdekten.

Zuid-Frankrijk zelf trouwens wordt sedert de erge ontwoeding der bergen door jaarlijksche watervloeden geteisterd, gelijk de Alpenlanden door alverwoestende lawinen geteisterd worden, indien niet de regeeringen daar, de Zwitsersche voorop, een zorgvuldigen en strengen instandhoudingsdienst hadden ingesteld. Hier houdt het woud de sneeuw vast, tot ze onder de lentezon langzaam kan smelten.

Het schijnt daarenboven, dat de landen van het Middellandsche zeebekken, Spanje met name, een geheel ander, een nog veel verrukkelijker klimaat gekend hebben, toen de thans verdwenen wouden er zorgden voor aanhoudenden regenval. Want ook dat doet het bosch, den regen aantrekken. En wat is er grooter zegen dan regen! Of zeide ik daar te veel? Want ik kijk in het stuursch gelaat van menigen badgast uit dezen zomer en den vorigen.....

Er is een beroemde Romeinsche keizer geweest, die drie dagen lang ten oosten van den Rijn het Hyrcinische woud introk en daarvan zoo naargeestig werd, dat hij aan het malen raakte, en voortaan aan het malen gebleven is. Maar het Hyrcinische woud was een maagdelijk woud, gelijk wij in West- of Midden-Europa niet meer kennen. Bij ons is alles tamme aanplant. Voor oerwoud moet men doordringen tot de Slavische landen. Ik heb het daar nog gevonden op de grens van Duitschland en Tsjecho-Slowakije, waar het in Beieren Böhmerwald heet en in Bohemen Sjoemava. En dat is iets zeer indrukwekkends..... huiveringwekkends..... Op Java ook is dat oerwoud der bergen, het donkere regenwoud, immers zoo neerdrukkend.

¹⁾ Ult het: „Algemeen Handelsblad”, 8 December 1931.

Ik reisde eens door de Schotsche Hooglanden met een Afrikaander, een zoon van het Achterland, van „Die Vlakte” (ge kent toch dat heerlijke gedicht naar het voorbeeld van Shelley's „Cloud”?) En toen ik mijn spijt uitsprak over de akelige kaalheid van dit spokenland, dat zijn oerwoud verloren heeft ook in de deelen, die door hun naam van *forest* er nog om schijnen te roepen, wilde de man der kimmen en der zon daar niet van hooren. „Is het hier al niet nat genoeg?” vroeg hij, „en somber paars genoeg? Laat de vrije, breede wind het hier toch maar drogen zooveel hij kan en al die brandende beestjes verdrijven, de ondragelijke „midges”, welke zich als een wolk verzamelen overal, waar slechts een boschje bijeen bleef staan”.

Nu is het bij ons in West- en in Midden-Europa niet de pers, die de wouden heeft weggevaagd. Voordat de steenkool in zwang kwam, deden dit de kolenbranders, toen er van journalistiek nog geen sprake was. Tegenwoordig echter gaat het anders. Ik denk aan de wouden van Rusland en Skandinavië, en bovenal aan Amerika. Daar eten de kranten het hout op. En niet slechts de Amerikaansche kranten, onze Europeesche eveneens. Lord Rothermere b.v. heeft in Canada zowat een provincie, die hij allengs tot „pulp” verwerkt voor zijn „Daily Mail”. En andere kranten doen desgelijks; ook de Amerikaansche, die van New-York, Philadelphia, Chicago en elders, welker exemplaren elk een boekdeel zijn. Door dit en ander houtverbruik zijn de Ver. Staten zelf al grootendeels leeg geëxploiteerd. Van het maagdelijk woud daar te lande is 88% verdwenen. En juist het mooiste. Van de beroemde Californische wouden der sequoia-reuzen is weinig meer over. Want de Ver. Staten behoeven 4½ maal meer hout, dan ze voortbrengen. Behalve schromelijk in te teren, graaten ze ook in Canada rond, ja, tot in Rusland, waar, zooals men weet, om puur politieke redenen thans een erge roofexploitatie van het boschbezit plaats vindt.

Toch is men in de Ver. Staten het verderfelijke hiervan al wel gaan inzien. Van vele kanten tracht men er thans aanplant en beheer te verbeteren. De bekende ontdekkingsreiziger St. Barbe Baker heeft eenigen tijd geleden te dien einde met actieven steun der voornaamste Engelsch sprekende zakenmannen een genootschap gesticht, waartoe ook president Hoover behoort. „The Men of the Trees”. Dit genootschap strekt zijn bemoeienissen uit zoowel over het Britsche wereldrijk als over de Ver. Staten, en kan daarbij op steeds toenemend succes bogen. Vooral in Canada, waar boschkap en boschbrand zulke erge verwoesting hebben aangericht. Daar hoopt de regeering weldra aan de eigenlijke verkwesting een eind te kunnen maken, al schijnt het te laat om de pracht der dennenwouden nog te redden, die Canada's voornaamste pronk is geweest.

Australië zou zijn woudbezit in evenwicht kunnen houden, indien de staatsregeeringen daar het wilden. Doch deze meenen door roekeloos rooien den landbouw te moeten bevorderen..... Daartegenover prijst St. Barbe Baker in zijn boek, zoo juist verschenen met een voorrede van Lowell Thomas, de houding der Nieuw-Zeelandsche regeering, die een geheel voldoende beboschingspolitiek voert, vooral met Amerikaansch reuzenhout. Maar den eigenlijken woudzin, het boomengevoel, trof hij toch slechts aan daar, waar de noodzaak ervoor juist het minst was: in de tropen; en van deze vooral in de Indiën; en van de Indiën vooral in Ceylon. Men kan van Ceylon's eigenlijke bevolking zeggen, dat zij waarlijk hoofd voor hoofd „Men of the Trees” zijn, wien het leven der boomen ter harte gaat, gelijk het leven der dieren.

I. I. B.